

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానప్రథము

విఘ్నేశ్వరధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాసధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీంద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీకృష్ణధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

వ్యాసధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్ధం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేంద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,
యథాశక్తి, ద్విసప్తతితమోధ్యాయాంతర్గత, శ్లోకపారాయణం,
ఆచార్యముఖేన కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణీ నమః

అథ ద్విసప్తతితమోఽధ్యాయః
బృహదశ్య ఉవాచ

- స నదీః పర్వతాంశ్చైవ వనాని చ సరాంసి చ ।
అచిరేణాతిచక్రాను ఖేచరః ఖే చరన్నివ ॥ 72-1॥
- తథా ప్రయాతే తు రథే తదా భాంగాసురిర్పుషః ।
ఉత్తరీయమథోఽపశ్యద్ భ్రష్టం పరపురంజయః ॥ 72-2॥
- తతః స త్వరమాణస్తు పటే నిపతితే తదా ।
గ్రహీష్యామీతి తం రాజా నలమాహ మహామనాః ॥ 72-3॥
- నిగృహ్ణీష్య మహాబుద్ధే హయానేతాన్ మహాజవాన్ ।
వార్ష్ణేయో యావదేనం మే పటమానయతామిహ ॥ 72-4॥
- నలస్తం ప్రత్యువాచాథ దూరే భ్రష్టః పటస్తవ ।
యోజనం సమతిక్రాంతః నాహర్తుం శక్యతే పునః ॥ 72-5॥
- ఏవముక్తే నలేనాథ తదా భాంగాసురిర్పుషః ।
ఆససాద వనే రాజన్ ఫలవంతం బిభీతకమ్ ॥ 72-6॥
- తం దృష్ట్వా బాహుకం రాజా త్వరమాణోఽభ్యభాపత ।
మమాపి సూత పశ్య త్వం సంఖ్యానే పరమం బలమ్ ॥ 72-7॥
- సర్వః సర్వం న జానాతి సర్వజ్ఞో నాస్తి కశ్చన ।
వైకత్ర పరినిష్ఠాస్తి జ్ఞానస్య పురుషే క్వచిత్ ॥ 72-8॥
- వృక్షేఽస్మిన్యాని పర్ణాని ఫలాన్యపి చ బాహుక ।
పతితాన్యపి యాన్యత్ర తత్రైకమధికం శతమ్ ॥ 72-9॥
- ఏకపత్రాధికం చాత్ర ఫలమేకం చ బాహుక ।
పంచకోట్యోఽథ పత్రాణాం ద్వయోరపి చ శాఖయోః ॥ 72-10॥
- ప్రచినుహ్యస్య శాఖే ద్వే యాశ్చాప్యన్యాః ప్రశాఖికాః ।
ఆభ్యాం ఫలసహస్రే ద్వే పంచోనం శతమేవ చ ॥ 72-11॥

తతో రథమవస్థాప్య రాజానం బాహుకోఽబ్రవీత్ ।
పరోక్షమివ మే రాజన్ కత్తసే శత్రుకర్చన ॥ 72-12॥

ప్రత్యక్షమేతత్ కర్తాస్మి శాతయిత్వా బిభీతకమ్ ।
అథాత్ర గణితే రాజన్ విద్యతే న పరోక్షతా ॥ 72-13॥

ప్రత్యక్షం తే మహారాజ శాతయిష్యే బిభీతకమ్ ।
అహం హి నాభిజానామి భవేదేవం న వేతి వా ॥ 72-14॥

సంఖ్యాస్యామి ఫలాన్యస్య పశ్యతస్తే జనాధిప ।
ముహూర్తమపి వార్షిణ్యేయః రశ్మీన్ యచ్ఛతు వాజినామ్ ॥ 72-15॥

తమబ్రవీన్పుపః సూతం నాయం కాలో విలంబితుమ్ ।
బాహుకస్త్యబ్రవీదేనం పరం యత్నం సమాస్థితః ॥ 72-16॥

ప్రతీక్షస్వ ముహూర్తం త్వమ్ అథనా త్వరతే భవాన్ ।
ఏష యాతి శివః పంథాః యాహి వార్షిణ్యసారథిః ॥ 72-17॥

అబ్రవీదృతుపర్ణస్తు సాంత్యయన్ కురునందన ।
త్వమేవ యంతా నాన్యోఽస్తి పృథివ్యామపి బాహుక ॥ 72-18॥

త్వత్కృతే యాతుమిచ్ఛామి విదర్భాన్ హయకోవిద ।
శరణం త్వాం ప్రపన్నోఽస్మి న విఘ్నం కర్తుమర్హసి ॥ 72-19॥

కామం చ తే కరిష్యామి యన్మాం వక్ష్యసి బాహుక ।
విదర్భాన్ యది యాత్వాద్య సూర్యం దర్శయితాసి మే ॥ 72-20॥

అథాబ్రవీద్ బాహుకస్తం సంఖ్యాయ చ బిభీతకమ్ ।
తతో విదర్భాన్ యాస్యామి కురుష్వైవం వచో మమ ॥ 72-21॥

అకామ ఇవ తం రాజా గణయస్వేత్యువాచ హ ।
ఏకదేశం చ శాఖాయాః సమాదిష్టం మయానఘ ॥ 72-22॥

గణయస్వాశ్వతత్వజ్ఞ తతస్త్వం ప్రీతిమావహా ।
సోఽవతీర్య రథాత్ తూర్ణం శాతయామాస తం ద్రుమమ్ ॥ 72-23॥

తతః స విస్మయావిష్టో రాజానమిదమబ్రవీత్ ।
గణయిత్వా యథోక్తాని తావంత్యేవ ఫలాని తు ॥ 72-24॥

అత్యద్భుతమిదం రాజన్ దృష్టవానస్మి తే బలమ్ ।
శ్రోతుమిచ్ఛామి తాం విద్యాం యయైతద్ జ్ఞాయతే నృప ॥ 72-25॥

తమువాచ తతో రాజా త్వరితో గమనే నృప ।
విద్భ్యక్షహృదయజ్ఞం మాం సంఖ్యానే చ విశారదమ్ ॥ 72-26॥

బాహుకస్తమువాచాథ దేహి విద్యామిమాం మమ ।
మత్తోఽపి చాశ్వహృదయం గృహాణ పురుషర్పభ ॥ 72-27॥

ఋతుపర్ణస్తతో రాజా బాహుకం కార్యగౌరవాత్ ।
హయజ్ఞానస్య లోభాచ్చ తం తథేత్యబ్రవీద్ వచః ॥ 72-28॥

యథోక్తం త్వం గృహాణేదమ్ అక్షాణాం హృదయం పరమ్ ।
నిక్షేపో మేఽశ్వహృదయం త్వయి తిష్ఠతు బాహుక ।
ఏవముక్త్యా దదౌ విద్యామ్ ఋతుపర్ణో నలాయ వై ॥ 72-29॥

తస్యాక్షహృదయజ్ఞస్య శరీరాన్నిఃసృతః కలిః ।
కర్కోటకవిషం తీక్ష్ణం ముఖాత్ సతతముద్వమన్ ॥ 72-30॥

కలేస్తస్య తదార్తస్య శాపాగ్నిః స వినిఃసృతః ।
స తేన కర్చితో రాజా దీర్ఘకాలమనాత్మవాన్ ॥ 72-31॥

తతో విషవిముక్తాత్మా స్వం రూపమకరోత్ కలిః ।
తం శస్తుమైచ్ఛత్ కుపితః నిషధాధిపతిర్షులః ॥ 72-32॥

తమువాచ కలిర్భీతో వేపమానః కృతాంజలిః ।
కోపం సంయచ్ఛ నృపతే కీర్తిం దాస్యామి తే పరామ్ ॥ 72-33॥

ఇంద్రసేనస్య జననీ కుపితా మాశపత్ పురా ।
యదా త్వయా పరిత్యక్తా తతోఽహం భృశపీడితః ॥ 72-34॥

అవసం త్వయి రాజేంద్ర సుదుఃఖమపరాజిత ।
విషేణ నాగరాజస్య దహ్యామానో దివానిశమ్ ॥ 72-35॥

శరణం త్వాం ప్రపన్నోఽస్మి శృణు చేదం వచో మమ ।
యే చ త్వాం మనుజా లోకే కీర్తయిష్య త్యతంద్రితాః ।
మత్ప్రసూతం భయం తేషాం న కదాచిద్ భవిష్యతి ॥ 72-36॥

భయార్తం శరణం యాతం యది మాం త్వం న శస్యసే ।
ఏవముక్తో నలో రాజా న్యయచ్ఛత్ కోపమాత్మనః ॥ 72-37॥

తతో భీతః కలిః క్షిప్రం ప్రవివేశ బిభీతకం ।
కలిస్త్వన్వైస్తదాదృశ్యః కథయన్ నైషధేన వై ॥ 72-38॥

తతో గతజ్వరో రాజా నైషధః పరవీరహా ।
సంప్రణస్తే కలౌ రాజా సంఖ్యాయాస్య ఫలాన్యుత ॥ 72-39॥

ముదా పరమయా యుక్తః తేజసాథ పరేణ వై ।
రథమారుహ్య తేజస్వీ ప్రయయా జవనైర్లయైః ॥ 72-40॥

బిభీతకశ్చాప్రశస్తః సంవృత్తః కలిసంశ్రయాత్ ।
హయోత్తమానుత్పతతః ద్విజానివ పునః పునః ॥ 72-41॥

నలః సంచోదయామాస ప్రహృష్టేనాంతరాత్మనా ।
విదర్భాభిముఖో రాజా ప్రయయా స మహాయశాః ॥ 72-42॥

నలే తు సమతిక్రాంతే కలిరప్యగమద్ గృహమ్ ।
తతో గతజ్వరో రాజా నలోఽభూత్ పృథివీపతిః ।
విముక్తః కలినా రాజన్ రూపమాత్రవియోజితః ॥ 72-43॥

ఇతి శ్రీమన్మహాభారతే వనపర్వాంతర్గత నలోపాఖ్యానపర్వణి
కలినిర్గమే ద్విసప్తతితమోఽధ్యాయః ॥72॥

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

